

Стара програма	Волощук Є. В.	Ніколенко О. М. і колектив	Богданець-Білоskalенко Н. І. і колектив
5 клас			
<p>Загалом: 18 творів, з них 4 – вірші, решта – мала проза (казки, оповідання), уривки романів і повістей.</p>	<p>Загалом: 24-25 творів, з яких 3 притчі, загадки, 12 казок та оповідань, 5-6 віршів, 4 повісті (в уривках)</p>	<p>Загалом: 17 творів, з них 14 прозових творів (казки, оповідання, повісті/романи у скороченні або в уривках), 3 вірші</p>	<p>Загалом: 13 прозових творів (казки, оповідання, уривки великої прози або повісті/романи в скороченні), 3 вірші</p>
<p>Вступ (2 години). Художня література – духовна скарбниця людства. Роль книжки в сучасному житті. Фольклор, його характерні ознаки. Фольклорні жанри різних народів (прислів'я, приказки, загадки, пісні). Гуманістичні цінності, втілені у фольклорних творах різних народів. Література і фольклор.</p> <p>2. Казки народів світу (18 годин). Жанрова специфіка фольклорної і літературної казки. Різновиди казок (про тварин, чарівні, соціально-побутові та ін.), їхні характерні ознаки.</p> <p>Індійська народна казка «Фарбований шакал». «Панчатантра» – перша у світі фольклорна збірка, книга про основи житейської мудрості. Викриття в образах тварин негативних людських якостей. Повчальний зміст казки.</p> <p>Японські народні казки «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізинчик», «Момотаро, або Хлопчик-Персик» (1 за вибором учителя). Відображення любові до праці,</p>	<p>Вступ. Зарубіжна література – надбання світової культури. Оригінальна та перекладна література. Автор і перекладач художнього твору. Національна та зарубіжна літератури. Література національних меншин України. Іншомовна література рідного краю. Друкований та цифровий текст. Складники друкованого тексту. Літературні твори в сучасному інтермедійному просторі.</p> <p>Частина 1. Біблійні перекази. Біблія – духовна скарбниця людства. Біблійні історії про творення світу й перших людей. Причини втрати первісної гармонії людини з Богом і світом. Народження Ісуса Христа в Новому Заповіті. Значення образів та деталей у розповіді про Різдво. Утвердження цінності співчуття та милосердя в оповідях Ісуса Христа.</p> <p>Інваріантний компонент. «Створення світу та історія перших людей», «Народження Христа», «Притча про доброго самарянина».</p> <p>Варіативний компонент 1. Рекомендовані твори: «Запрошення</p>	<p>Вступ. Роль книжки в третьому тисячолітті. Роль книги та читання художньої літератури для формування гармонійної особистості. Види читання в цифрову епоху. Паперові та електронні книги.</p> <p>Скарбниця народних казок (2 твори за вибором вчителя). Казки народів світу: різновиди, ознаки, Індійська народна казка «Фарбований шакал». Викриття в образах тварин негативних людських якостей. Японські народні казки «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізинчик» або «Момотаро, або Хлопчик-Персик». «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізинчик». Утілення в образі Іссумбосі чесності, любові до праці, кмітливості й відваги. «Момотаро, або Хлопчик-Персик». Теми дружби, сміливості, зв'язку з природою в казці. Національний колорит японських казок. Китайські народні казки «Пензлик Маляна» або «Червоний ліхтарик». «Пензлик Маляна». Поетизація мистецтва й уславлення образу митця в казці.</p>	<p>Вступ. Значення творів зарубіжних письменників для сучасних читачів. Види читання в цифрову епоху. Зміст навчального предмета «Зарубіжна література». Оригінал і переклад.</p> <p>Казка. Фольклорні казки Німецька народна казка «Пані Метелиця». Відображення у казці народних ідеалів: прославлення доброти, працьовитості, справедливості і засудження жадібності, лінощів, пихи. Антитеза як композиційний елемент казки. Французька народна казка «Дроворубова донька» Своєрідність інтерпретації у казці мандрівного сюжету «красуня і чудовисько». Посадження в образі героїні краси зовнішньої і внутрішньої. Утвердження ідеї активного добра. Чарівні елементи в казці.</p> <p>Арабська народна казка «Синдбад-Мореплавець» (перша подорож) Утвердження духовної стійкості людини в образі Синдбада-Мореплавця. Ідеї дружби,</p>

кмітливості, сміливості, ставлення до природи в образах Іссумбосі, Момотаро. Національний колорит японських казок.

Китайська народна казка «Пензлик Маляна». Поетизація мистецтва й уславлення образу митця в казці. Значення фантастичних елементів.

Арабська народна казка «Синдбад-Морепоплавець» (третя подорож). Утвердження жаги відкриття світу, мужності й людяності в казці. Утілення в образі Синдбада-Морепоплавця віри в перемогу людини над обставинами.

Брати Я. і В. Грімм. «Пані Метелиця», «Бременські музиканти» (1 за вибором учителя). Значення діяльності братів Я. і В. Грімм у збиранні й збереженні фольклору. Моральні цінності в казках. Характеристика образів персонажів. Антитеза.

Олександр Сергійович Пушкін (1799–1837). Вступ по поеми «Руслан і Людмила». «Казка про рибалку та рибку», «Казка про мертву царівну і сімох богатирів» (1 за вибором учителя). Синтез фольклорних і літературних елементів у творчості О. Пушкіна. Система образів. Автор.

Ганс Крістіан Андерсен (1805–1875). «Соловей», «Непохитний олов'яний солдатик», «Дикі лебеді», «Снігова королева» (1 за вибором учителя). Протиставлення «справжнього» і «штучного» в казці «Соловей»; соловей як утілення сили природи й мистецтва. Утвердження сили кохання й відданості в казці

на банкет». «Притча про таланти» (1–2 на вибір учителя). **Варіативний компонент 2:** Біблійні перекази для дітей (1–2 на вибір учителя).

Частина 2. У світі казок.

2.1. Казки народів світу

Усна народна творчість та її жанри (загадки, прислів'я, приказки, пісні, казки тощо). Казки народів світу. Збірки народних казок: **«Панчатантра», «Тисяча й одна ніч», «Дитячі та родинні казки братів Грімм»** тощо.

Типи фольклорної казки (чарівна, про тварин, соціально-побутова). Сюжет чарівної казки. «Чарівні помічники». Чесноти та вади казкових персонажів. Протистояння добра та зла в казкових сюжетах; характерні мотиви народних казок. Повчальний зміст казок. Фантастичні елементи в казках. Антитеза як характерний прийом казки. Загальнолюдські ідеали та національний колорит народних казок. «Мандрівні сюжети».

Інваріантний компонент. Загадки, прислів'я та приказки різних народів. Індійська народна казка **«Фарбований шакал».** Німецька народна казка **«Пані Метелиця».** Одна з казок про **Синдбада-морепоплавця.** Польська народна казка **«Цвіт папороті».** **Варіативний компонент 1.** Рекомендовані твори. **Казки Шарля Перро.** **Казки братів Грімм.** **Казки зі збірки «Тисяча й одна ніч».** Китайська народна казка **«Пензлик Маляна».** Японська народна казка **«Іссумбосі, або Хлопчик-мізинчик».**

«Червоний ліхтарик». Випробування духовної сутності людини у творі. Слова й учинки героїв та героїні. Китайські національні символи.

Арабська народна казка «Синдбал-Морепоплавець» (перша подорож). Утвердження духовної стійкості людини в образі Синдбада-Морепоплавця. Природний світ крізь призму фольклору. Ідеї дружби, поваги до представників різних країн і народів, любові до батьківщини.

Брати Якоб (1785-1863) і Вільгельм (1786-1859) Грімм. «Пані Метелиця». Значення діяльності братів Я. і В. Грімм для розвитку європейської культури. Зіставлення образів героїнь казки «Пані Метелиця». Утвердження у творі доброти, працьовитості, справедливості.

Літературні казки світу

Літературна казка та її ознаки. Подібності й відмінності від народної казки. **Ганс Крістіан Андерсен (1805–1875).** «Снігова королева». «Снігова королева». Боротьба добра і зла в казці. Утвердження дружби та вірності. Перешкоди на шляху Герди, її помічники. Чарівний світ твору. **Оскар Уайльд (1854–1900).** «Хлопчик-Зірка». Символічний зміст назви твору. Динаміка образу головного героя, його стосунки з матір'ю та іншими персонажами. Шлях Хлопчика-Зірки від егоїзму й байдужості до відкриття в собі любові й милосердя. Фальшиві та справжні цінності. Любов до матері – одна з визначальних цінностей

поваги до представників різних країн і народів, любові до батьківщини. Пригодницький елемент в чарівній казці.

Реальність і вигадка в художній літературі. **Рулольф Еріх Распе (1736–1794), Бюргер Готфрід Август (1747–1794) «Пригоди барона Мюнхгаузена» («За волосся», «Перша подорож на Місяць» та ін. за вибором учителя).** Життєствердний образ барона Мюнхгаузена. Вигадані ним історії, поєднання в них правдоподібності й уяви. Використання в розповідях героя комічних елементів, фантастики, гіперболи та інших художніх засобів.

Ернст Теодор Амадей Гофман (1776–1822). «Лускунчик і Мишачий король» або **Льюїс Керролл (1832–1898) «Аліса в Країні Див»** (2-3 розділи за вибором учителя)

Ернст Теодор Амадей Гофман «Лускунчик і Мишачий король» Реальний світ і вигадка в казці. Характер головної героїні (Марі). Фантастичні перетворення персонажів. Битва добра і зла. Символічний образ Різдва, різдвяної ялинки. Ідеї добра, людяності, любові. Значення мрії в житті людини.

Льюїс Керролл «Аліса в Країні Див» Аліса, світ її уяви та захоптиві пригоди. Персонажі, які оточують героїню. Елементи казки і гри у творі. Ідея творчого ставлення до життя.

Елеанор Портер (1868–1920). **«Полліанна»** (3-4 розділи за вибором учителя) Щирість, мужність і оптимізм Полліанни, її позитивний вплив на життя міста, долю інших

«Непохитний олов'яний солдатик». Боротьба добра і зла в казці «Дикі лебеді». Змалювання протистояння ширих людських стосунків фантастичному світу зла в казці «Снігова королева».

Оскар Уайльд (1854–1900). «Хлопчик-Зірка». Казкові персонажі, їхня характеристика. Основний конфлікт. Символічний зміст назви твору. Еволюція образу головного героя.

3. Природа і людина (8 годин).

Джон Кітс (1795–1821). «Про коника та цвіркуна». Поетизація образу природи у вірші, його ідея («Поезія землі не вмере ніколи...»).

Йоганн Вольфганг Гете (1749–1832). «Нічна пісня подорожнього». Зображення взаємозв'язку різних сфер природи й людини в поетичному творі.

Генріх Гейне (1797–1856). «Задзвени із глибини...». Утілення краси весняної природи у вірші. Зв'язок із фольклором (пісня).

Ернест Сетон-Томпсон (1860–1946). «Снап», «Лобо», «Доміно» (1 за вибором учителя). Авторські спостереження за світом природи. Утвердження любові до всього живого. Зображення художніх образів, їхнє розкриття в подіях твору.

4. Світ дитинства (10 годин)

Марк Твен (1835–1910). «Пригоди Тома Соєра». Світ дорослих і світ дітей у повісті. Том Соєр і Гекльберрі Фінн. Ставлення автора до своїх героїв. Провідні ідеї твору (дружба, кохання, людяність та ін.).

Угорська народна казка «Три поради». Татарська народна казка «Гульназек» (1–2 твори на вибір учителя).

Варіативний компонент 2. Народні казки на вибір учителя (1–2 твори).

2.2. Візерунки літературної казки Літературна казка, її відмінності від фольклорної казки. Видатні автори літературних казок.

Ганс Крістіан Андерсен (1805–1875). «Снігова королева» або «Соловейко»

Стислі відомості про автора. Справжні й штучні цінності; протистояння щирого серця бездушній владі в казках Андерсена. Утвердження перемоги світлих сил. Поєднання побутового й фантастичного, роль художніх деталей.

Оскар Вайлд (1854–1900). «Хлопчик-зірка»

Стислі відомості про автора. Протиріччя між зовнішньою та внутрішньою красою в казці; конфлікт краси й добра. Моральні помилки Хлопчика-зірки, його шлях від себелюбства до людяності. Роль стосунків Хлопчика-зірки з матір'ю в контексті його життєвих випробувань. Поетизація оповіді у творі.

Інваріантний компонент. Ганс Крістіан Андерсен. «Снігова королева» або «Соловейко». Оскар Вайлд. «Хлопчик-зірка».

Варіативний компонент 1. Рекомендовані тексти. Ганс Крістіан Андерсен. «Непохитний олов'яний солдатик». «Русалонька». «Дикі

життя. Краса зовнішня та внутрішня. Синтез фольклорних і літературних елементів у творі.

Роальд Дал (1916–1990) «Чарлі і шоколадна фабрика» АБО **Астрід Анна Емілія Ліндгрєн (1907–2002)** «Пеппі Довгапанчоха»*. «Пригоди Калле Блюмквіста» (1 твір за вибором учителя).

Роальд Дал. «Чарлі і шоколадна фабрика». Казкові пригоди персонажів на шоколадній фабриці містера Вонки. Шлях хлопчика Чарлі до своєї мети. Доброта, ширість і наполегливість головного героя. Зображення родинних стосунків у творі: сім'я Бакетів, інші родини. Образи дітей і дорослих у повісті-казці. Вади й небезпеки сучасного світу, їх утілення у творі. Утвердження співчуття, милосердя, взаємодопомоги, відповідальності, морального вибору.

Астрід Анна Емілія Ліндгрєн. «Пеппі Довгапанчоха». Дивовижний світ мрій і пригод Пеппі та її друзів у повісті «Пеппі Довгапанчоха». Безжурний характер і винахідливість Пеппі, її вміння перетворювати життя на диво. Казкові елементи в повісті.

Астрід Анна Емілія Ліндгрєн. 1 твір (за вибором учителя) із циклу про Калле Блюмквіста: «Калле Блюмквіст грається», «Калле Блюмквіст ризикує», «Калле Блюмквіст і Расмус». Захопливі події та пригоди персонажів. Елементи детективу та казки. Винахідливість та енергія головного героя. Калле і його друзі: Андерс, Єва-Лотта.

людей. Творча фантазія головної героїні. Ідея радості життя, що змінює світ на краще. Художні засоби розкриття образу Полліанни.

Тварини-герої літературних творів

Рельярд Кіплінг (1865–1936). «Книга джунглів» («Брати Мауглі», «Полвання Каа»). Історія хлопчика, якого виховали тварини, його дружба з ними. Сміливість, кмітливість, доброта Мауглі. Яскравість персонажів-тварин, утілення в них людських рис.

Веша Куоннезін (Арчибальд Стенсфелд Білейні) (1888–1938). «Саджо та її бобри» (розділи – за вибором учителя) або **Ернест Сетон-Томпсон (1860–1946)** «Лобо». **Веша Куоннезін.** «Саджо та її бобри». Зворушлива дружба двох дітей-індіанців та бобренят Чілеві й Чікені. Образи тварин, світ природи і людини в повісті. Ідея відповідальності людини за природний світ.

Ернест Сетон-Томпсон. «Лобо» Авторські спостереження за світом природи. Образи тварин, розкриття їх у подіях творів, авторських характеристиках. Утвердження любові до всього живого, гуманного ставлення людей до тварин.

Поетичний образ природи (2-3 твори на вибір учителя)

Йоганн Вольфганг фон Гете (1749–1832) «Світ бачити є невимовно мило...»

Генріх Гейне (1797–1856). «Задзвени із глибини...»

Джон Кітс (1795–1821). «Пісня ельфа» **Роберт Бернс (1759–1796)** «Моє серце в верховині»**

Елеанор Портер (1868–1920). «Полліанна». Щирість, мужність і оптимізм героїні твору, її вплив на життя міста. Полліанна та її друзі. Художні засоби розкриття образу Полліанни. Ідея радості життя й відкриття світу у творі.

5. Сила творчої уяви (8 годин)

Льюїс Керролл (1832–1898). «Аліса в Країні Див»****. Творча історія книжки, її зв'язок із біографією письменника та життям Англії «вікторіанської» доби. Образ Аліси, світ її уяви і захопливі пригоди. Персонажі, які оточують героїню. Особливості художньої мови твору. Організація казки як гри (гра з часом і простором, гра зі словами (назвами), гра з правилами).

Марина Іванівна Цветаєва (1892–1941). «Книги в червоній палітурці». Чарівний світ літератури й мистецтва у вірші М. І. Цветаєвої. Знайомі образи з прочитаних книг (Том Сойер, Гекльберрі Фінн та ін.). Образ ліричної героїні, котра любить читати. Роль літературних і музичних асоціацій у творі.

6. Сучасна література. У колі добрих героїв (8 годин) (1-2 твори за вибором учнів і вчителя)

Роальд Дал (1916–1990). «Чарлі і шоколадна фабрика». Цікаві пригоди хлопчика Чарлі та його друзів на казковій шоколадній фабриці містера Вонкі. Доброта і щирість головного героя.

Туве Янсон (1914–2001). «Комета прилітає», «Капельок Чарівника», «Зима-чарівниця» (1 за вибором).

Лебеді». Джозеф Редьярд Кіплінг. «Книга Джунглів». Рудольф Еріх Распе. З «Дивовижних пригод подорожей та бойових подвигів барона Мюнхгаузена»: «Кінь на дзвіниці». «Дивовижне полонання». «Верхи на ядрі». «За волосся».

Варіативний компонент 2.
Літературні казки на вибір вчителя (1–2 твори).

Частина 3. У світі природи

Розкриття багатства, краси й одухотвореності світу природи в літературних творах. Неоднозначні стосунки людини та природи. Художня література й сучасне екомислення.

3.1. Оповідання про природу

Ернест Сетон-Томпсон (1860–1946). «Лобо – володар Курумпо». Стилі відомості про автора. Зображення поведінки та звичок звірів в оповіданні «Лобо – володар Курумпо». Риси характеру Лобо, його почуття. Стосунки людей та звірів. Ставлення оповідача до Лобо.

Інваріантний компонент. Ернест Сетон-Томпсон. «Лобо – володар Курумпо».

Варіативний компонент 1.
Рекомендовані тексти. **Ернест Сетон-Томпсон.** «Снап». «Лобо». «Доміно». Джеральд Дарелл. «Балакучі квіти».

Варіативний компонент 2. 1–2 оповідання про природу на вибір учителя

3.2. Краса природи в західноєвропейській поезії.

Утвердження позитивного ідеалу і моральних цінностей. Авторське ставлення до героїв/героїнь твору (зовнішність, мова, вчинки, характеристики та оцінки вчинків персонажів).

Слухасмо голоси природи.

Зарубіжні поети про природу: **Й.В.Гете (1749-1832)** («Нічна пісня подорожнього»), **Г. Гейне (1797-1856)** («Задзвени із глибини...»), **Дж. Кітс (1795-1821)** («Про коника та цвіркуна») (1 твір за вибором учителя). Поетизація природи, утвердження зв'язку природи й людини; утілення любові та дбайливого ставлення до довкілля.

Редьярд Кіплінг (1865–1936). «Мауглі». Історія хлопчика, якого виховали тварини, його дружба з ними. Сміливість, кмітливість, доброта Мауглі. Яскравість характерів персонажів-тварин, утілення в них людських рис. Закони джунглів і цінності людського життя. Ідея відповідальності людини за природний світ.

Ернест Сетон-Томпсон (1860–1946). «Лобо». Авторські спостереження за світом природи. Образи тварин, розкриття їх у подіях оповідання, авторських характеристиках. Утвердження любові до всього живого, гуманного ставлення людей до тварин.

Сила творчої уяви

Ернст Теодор Амадей Гофман (1776-1822) «Лускунчик і Мишачий король» АБО **Льюїс Керролл (1832–**

Поетизація природи; утвердження зв'язку природи й людини; утілення любові до рідного краю.

Для читання та обговорення (2-3 твори – на вибір учителя і учнів/учениць)

Джон Роналд Руен Толкін (1892–1973). «Гобіт, або Туди і звідти». Герої твору (Більбо Торбин, Гандальф та ін.). Запеклість битви добра зі злом. Середзем'я, його зв'язок із фольклором. Моральні принципи, які утверджує автор. Смісл назви повісті.

Роальд Дал (1916–1990). «Чарлі і шоколадна фабрика». Казкові пригоди героїв на шоколадній фабриці містера Вонкі. Доброта, щирість і наполегливість головного героя. Зображення родинних стосунків у творі: сім'я Бакетів, інші родини. Образи дітей і дорослих. Утвердження співчуття, милосердя, взаємодопомоги, відповідальності, морального вибору.

Туве Янсон (1914–2001). «Капельок Чарівника». Художній світ твору; втілення в образах героїв доброти, щирості, родинних цінностей.

Анджела Нанетті (нар. 1942). «Мій дідуць був черешнею». Родинні цінності у творі. Тоніно в центрі всесвіту любові й піклування. Феліція як особливий символ дитинства, доброти і людяності, вміння «бачити серцем».

Пауль Маар (нар. 1937). «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу».

Оптимістичний образ Суботика, його віра в силу думки й фантазії. Реальне і фантастичне у творі. Елементи фольклору (казки) та їхнє значення для

Чарівність художнього світу твору. Його персонажі, утілення в них ідей доброти, щирості, сімейних цінностей.

Пауль Маар (нар. 1937). «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу». Яскравість художнього світу твору. Оптимістичний образ Суботика, його віра в силу думки й фантазії. Реальне і фантастичне у творі. Елементи фольклору (казки) та їхнє значення для розкриття головної ідеї – реалізації мрій, бажань і прагнень особистості.

Роберт Бернс (1759–1796). «Мое серце в верховині». Стислі відомості про автора. Краса рідних краєвидів у вірші «Мое серце в верховині». Настрій твору.

Джон Кітс (1795–1821). «Про коника та цвіркуна». Стислі відомості про автора. «Поезія землі» у вірші. «Голоси» та картини природи. Оспівування «дрібниць» природного життя.

3.3. Розмаїття природного життя у віршах єврейських поетів з України

Краса землі у творчості єврейських поетів, що народилися в Україні й писали мовою ідиш.

Лейб Квітко (1890–1952). «Жук». Стислі відомості про автора. Співчутливе зображення життя «маленьких мешканців» природного світу. Багатство природного життя у творі.

Перец Маркіш (1895–1952) «Врожай». Стислі відомості про автора. Закоханість у природу рідного краю. Засоби одухотворення рослинної природи у вірші.

Інваріантний компонент. Роберт Бернс. «Мое серце в верховині». Джон Кітс. «Про коника та цвіркуна». Лейб Квітко «Жук». Перец Маркіш. «Врожай».

Варіативний компонент 1. Рекомендовані тексти. **Генріх Гейне. «Задзвени із глибини».** **Персі Біші Шеллі. «Глянь, за містом сонце встало...».** (1–2 на вибір учителя).

Варіативний компонент 2. Іншомовна література рідного краю:

1898) «Аліса в Країні Див» (2-3 розділи за вибором учителя).

Ернст Теодор Амадей Гофман. «Лускунчик і Мишачий король». Реальний світ і вигадка в казці. Характер головної героїні (Марі). Фантастичні перетворення персонажів. Битва добра і зла. Символічний образ Різдва, різдвяної ялинки. Ідеї добра, людяності, любові. Значення мрії в житті людини.

Льюїс Керролл. «Аліса в Країні Див» (2-3 розділи за вибором учителя). Образ Аліси, світ її уяви та захопиви пригоди. Персонажі, які оточують героїню. Особливості художньої мови твору. Ознаки казки. Утілення ідеї особистої свободи, вільного мислення й творчого ставлення до життя.

Елеанор Портер (1868–1920). «Полліанна» (3-4 розділи за вибором учителя). Щирість, мужність і оптимізм Полліанни, її позитивний вплив на життя міста, долю інших людей. Творча фантазія головної героїні. Зміни у внутрішньому світі й житті інших персонажів після зустрічі з Полліанною. Ідея відчуття радості життя, що змінює світ на краще. Художні засоби розкриття образу Полліанни.

У вирі захопливих пригод.

Марк Твен (1835 –1910). «Пригоди Тома Соєра» (2-3 розділи за вибором учителя). Світ дитинства в романі. Том Соєр і Гекльберрі Фінн. Том Соєр і Беккі Тетчер. Життя містечка і пригоди юних друзів. Мрії Тома, його витівки, бажання

розкриття головної ідеї – здійснення мрій, бажань і прагнень.

вірші та оповідання про природу на вибір учителя (1–2 твори).

Частина 4. У світі дитинства

4.1. Яскраві миті дитинства.

Марк Твен (Семюель Ленгортн Клеменс) (1835–1910). «Пригоди Тома Соєра» (фрагменти). Стислі

відомості про автора. Світ дитинства в романі. Витівки та пригоди героїв; їхня дружба й стосунки зі світом дорослих. Образи Тома Соєра й Гекльберрі Фінна. Зображення американського життя у творі. Своєрідність гумору.

Інваріантний компонент. Марк Твен. «Пригоди Тома Соєра» (уривки).

Варіативний компонент 1.

Рекомендовані тексти. Марк Твен. «Пригоди Тома Соєра» (додаткові уривки). «Пригоди Гекльберрі Фінна» (уривки) (2–3 уривки на вибір учителя). Е. Портер. «Полліанна» (ключові епізоди).

Варіативний компонент 2.

Пригодницькі твори про улюблених героїв дитячої літератури на вибір вчителя (1–2 твори).

4.2. Бестселери дитячої літератури ХХ–ХХІ ст.

Туве Янссон (1914–2001). «Капелюх Чарівника» (уривки)

Стислі відомості про авторку. Історія створення казки «Капелюх Чарівника». Мумі-троль та його оточення. Казковий світ Долини Мумітролів. Цінності дружби, доброти, співчуття та щирих стосунків у книжці.

Інваріантний компонент. Туве Янссон (1914–2001). «Капелюх Чарівника» (уривки).

самоствердитися. Риси характеру Тома, що розкриваються в стосунках з іншими. Сміливість і заповзятливість Тома Соєра та його друзів, їхнє прагнення зробити довколишній світ цікавішим і людянішим.

Туве Янсон (1914–2001) «Комета прилітає», «Капелюх Чарівника», «Зима-чарівниця» (1 твір за вибором учителя) АБО Пауль Маар (нар. 1937) «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу».

Туве Янсон. «Комета прилітає», «Капелюх Чарівника», «Зима-чарівниця» (1 твір за вибором учителя). Чарівність художнього світу твору. Казкові персонажі, утілення в них ідей доброти, щирості, сімейних цінностей.

Пауль Маар. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу». Яскравість художнього світу твору. Оптимістичний образ Суботика, його віра в силу думки й фантазії. Реальне і фантастичне у творі. Елементи фольклору (казки) та їхнє значення для розкриття головної ідеї – реалізації мрій, бажань і прагнень особистості.

Підсумки

Художні твори класики й сучасності, прочитані протягом навчального року. Актуальні теми, ідеї, сюжети творів. Улюблені літературні персонажі, герої/героїні. Ознаки окремих жанрів (народна казка, літературна казка, оповідання, повість, вірш та ін.). Українські

	<p><u>Варіативний компонент 1.</u> Рекомендовані тексти: <u>Тубе Янссон</u> <u>«Зима-чарівниця»</u>. Пауль Маар. <u>«Що не день, то субота»***</u>. Роальд Дал. <u>«Чарлі і шоколадна фабрика»</u> (1–2 на вибір). <u>Варіативний компонент 2.</u> Популярні дитячі літературні твори XX–XXI ст. (1–2 на вибір). Підсумки та узагальнення.</p>	<p>перекладачі творів зарубіжних письменників. Враження про сучасні медіатексти за прочитаними творами.</p>	
--	---	---	--